

ARAŞTIRMA/RESEARCH

Uluslararası öğrencilerin psikolojik ve sosyokültürel süreçleri

Psychological and sociocultural mechanisms of international students

Betül Dilara Şeker¹, Emine Akman¹

¹Celal Bayar Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, Manisa, Turkey

Cukurova Medical Journal 2016;41(3):504-514.

Abstract

Purpose: The aim of this to investigate the various demographic characteristics, psychological and sociocultural mechanisms of international students in accordance with adaptation variables.

Material and Methods: On the basis of the study, the associations among the psychological adaptation, sociocultural adaptation and perceived discrimination variables were examined. 187 international students from 28 different countries and six different faculties of Celal Bayar University took part as participants. Psychological adaptation examined with life satisfaction scale and sociocultural adaptation examined with Sociocultural Adaptation Scale which was adapted to Turkish in this study.

Results: The results of the study revealed that international students' psychological and sociocultural adaptation was not found to be related. On the other hand, perceived discrimination was found to be positively associated with sociocultural adaptation.

Conclusion: Psychological and sociocultural adaptation of students are not associated with each other. As students perceived discrimination level increases, they have more sociocultural adaptation difficulties.

Key words: Psychological adaptation, sociocultural adaptation, international student

Öz

Amaç: Bu çalışmada uluslararası öğrencilerin çeşitli demografik özellikleri ile psikolojik ve sosyokültürel süreçlerinin uyum değişkenleri ele alınarak incelenmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Çalışmada temel olarak psikolojik, sosyokültürel uyum ve algılanan ayrımcılık değişkenleri arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Celal Bayar Üniversitesinin altı farklı fakülte ve birimindeki 28 farklı ülkeden gelen 187 uluslararası öğrenci çalışmada katılımcı olarak yer almıştır. Psikolojik uyum yaşam doyumu ölçeği ile sosyokültürel uyum ise bu çalışmada Türkçe'ye uyarlanması gerçekleştirilen sosyokültürel uyum ölçeği kullanılarak incelenmiştir.

Bulgular: Çalışma bulguları incelendiğinde psikolojik uyum ve sosyokültürel uyum düzeylerinin anlamlı ilişkisinin olmadığı gözlenmiştir. Öte yandan, algılanan ayrımcılığın sosyokültürel uyumda yaşanan zorlukla pozitif ilişkili olduğu bulunmuştur.

Sonuç: Öğrencilerin psikolojik ve sosyokültürel uyum düzeylerinin ilişkili değişkenler olmadığı ve öğrencilerin algılanan ayrımcılık düzeyi arttıkça daha fazla sosyokültürel uyum zorluğu yaşadıkları sonucuna varılmıştır.

Anahtar kelimeler: Psikolojik uyum, sosyokültürel uyum, uluslararası öğrenci

GİRİŞ

Günümüzde gençlerin yurtdışında eğitim görmesi küreselleşme, iletişim ve teknoloji alanındaki gelişmelerin etkisiyle giderek daha sıklıkla deneyimlenen bir durum haline gelmiştir. Yurt dışında eğitim gören öğrenci sayısı 1990 yılında yaklaşık 1,3 milyon iken, 2011 yılında bu sayının yaklaşık 4,3 milyona ulaştığı belirtilmektedir¹. Tüm bu gelişmelere rağmen bu sürecin psikolojik ve

sosyolojik birçok problemi de beraberinde getirdiği düşünülmektedir². Bu deneyimler kişilerin kültürel, sosyal, psikolojik ve akademik anlamda gelişmesini sağlarken, yeni bir ülkeye ve üniversiteye başarılı şekilde uyum sağlamak psikolojik süreçler bakımından ek bir çaba gerektirir. Uluslararası öğrencilerin psikolojik süreçleri, üniversite eğitiminin getirdiği akademik stres ve yeni bir ülkeye yerleşmenin sonucu oluşan kültürel değişimin baskısından etkilenebilir. Uluslararası öğrenciler

Yazışma Adresi/Address for Correspondence: Dr. Betül Dilara Şeker, Celal Bayar Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, Manisa, Turkey, E-mail: dilaraseker@hotmail.com
Geliş tarihi/Received: 29.01.2016 Kabul tarihi/Accepted: 23.02.2016

dünyadaki farklı ülkelere daha iyi bir eğitim fırsatları elde etmek ve iş fırsatları yakalamak gibi çeşitli sebeplerle geçici ya da kalıcı göç etmektedir. Ancak akademik nedenler için gerçekleştirilen göç eylemi beraberinde kültürel farklılıklar ve iletişim güçlükleri gibi çeşitli psikolojik ve sosyolojik sorunları da beraberinde getirmektedir. Uluslararası öğrenciler yeni geldikleri toplumda onlara yol gösterecek bilgilerin eksikliği nedeni ile yüksek düzeyde stres yaşayan gruplara benzer şekilde değerlendirilirler.

Uluslararası öğrencilerin akademik ya da sosyal bağlamda yaşadıkları güçlüklerin önemli bir nedeni olarak dil yetersizliği görülmektedir³. Uluslararası öğrenciler dil sorununun yanında psikolojik, sosyal ve ekonomik sorunlar da yaşayabilirler. Bu öğrenciler yeni bir ülkede yaşama ve bu kültüre uyum sağlama sürecinde dolayısıyla daha yalnız, daha güvensiz hissedebilir ve yeni kültürel bağlamda davranışlarını işlevsiz olarak algılayabilirler.

Öğrencilerin akademik sorunların yanı sıra ekonomik sorunlar, sağlık hizmetlerine ulaşımında zorluklar, yalnızlık ve kişiler arası çatışma yaşadıkları bilinmektedir. Bu süreç özellikle kendi kültürlerinden ayrılan uluslararası öğrenciler için gittikleri ortama uyum sağlama konusunda yeni mücadele alanları ortaya çıkarır. Uluslararası öğrencilerin yaşadıkları sorunları inceleyen çeşitli araştırmalar dile dayalı, bürokratik, ekonomik, psikolojik ve sosyo-kültürel sorunlar yaşadıklarını ortaya koymuştur^{4,5}. Yükseköğretim kurumunun Türkiye üniversitelerindeki uluslararası öğrenci istatistiklerine göre 2014 yılı itibarı ile Türkiye'deki uluslararası öğrenci sayısının 48.175 olduğu bilinmektedir (bkz. Yüksek Öğretim Kurumu 2014).

Türkiye üniversitelerine öğrenim görmeye gelen uluslararası öğrencilerin yaşadığı problemlerle ilgili çok sayıda araştırma bulunmasına rağmen, bu çalışmaların sadece yaşanan sorunları betimleyen, dil yetersizliği, ekonomik, sosyo-kültürel ve kişisel uyum sorunlarının ve bunların öğrencilerin akademik başarıları üzerindeki etkisini ortaya koyan sosyodemografik çalışmalar olduğu gözlenmiştir^{2,5,6}. Bu çalışma, uluslararası öğrencilerin psikolojik ve sosyokültürel süreçlerini göçün etkileri incelenirken üzerinde sıkça durulan uyum kavramı bağlamında incelemeyi amaçlamaktadır. Psikolojik ve sosyokültürel süreçler öğrencilerin psikolojik ve sosyokültürel uyumları olarak iki ayrı çerçevede ele alınacak ve bu iki farklı kavramın birbiri ile ilişkisinin ortaya konulması amaçlanmaktadır.

Bireylerin yaşamındaki değişimleri ve bu değişimler sonucu stres düzeylerini arttıran önemli durumlardan birinin de göç süreci olduğu bilinmektedir. Bireyler bir yere gittiklerinde yeni yerleştikleri yere uyum sürecine girerler. Göçmenler, mülteciler ve uluslararası öğrenciler gibi yer değiştiren farklı gruplar için bu değişim süreci ve onunla bağlantılı stres sık karşılaşılan bir durum olarak yaşanmaktadır⁷. Yaşanan stres, bu gruplara ait başa çıkma süreçlerini, psikolojik iyi olma durumlarını ve uyum süreçlerini etkilemektedir⁸. Genel anlamda uyum, birey ve yaşadığı çevre arasındaki uygunluğun bir ölçütü olarak kabul edilmektedir. Uyum, kişilerin karşılaştıkları yeni çevre ile uzlaşarak belirli davranışları benimsemedir. Kişiler, yeni geldikleri yere biyolojik, psikolojik, sosyal ve ekonomik farklı boyutlarda uyum sağlamaktadır

Uyum süreci açıklanırken; stres ve başa çıkma ile kültürel öğrenme kuramları temel alınmaktadır. Göçün bir sonucu olarak yaşanan uyum süreci psikolojik uyum ve sosyokültürel uyum olarak iki ayrı bakış açısına göre değerlendirilir⁹⁻¹¹. Bireyler yeni yerleştikleri yerde çeşitli uyumsuzluklar deneyimleyebilir ve bu uyumsuzluklar stres kaynağı oluşturabilir. Psikolojik uyum da bu stresle başa çıkma becerisi olarak ifade edilmektedir¹². Bir diğer ifade ile psikolojik uyum, bireyin yeni kültürel bağlamda kişisel ve kültürel kimliğini açıkça ortaya koyabilmesi ile bağlantılı psikolojik ve fiziksel durumunu, genel olarak psikolojik iyi olma durumunu belirtir¹³. Kültürel öğrenme teorisine dayanan sosyokültürel uyum ise kişinin yeni gittiği kültüre dahil olma sürecinde yaşadığı güçlük düzeyine göre uyumun davranışsal yönünü kapsar. Alan yazında psikolojik uyum, psikolojik iyi olma, yaşam doyumu, benlik saygısı, psikolojik semptomlar gibi bir çok farklı değişken kullanılarak değerlendirilmiştir^{13,14}. Dolayısıyla psikolojik uyum kavramı kişinin fiziksel, ruhsal ve duygusal işlevlerini kapsamaktadır. Ayrıca, yaşam doyumunun kişinin psikolojik sağlık, intihar, depresyon ve uyumla yakından ilişkili olduğu bilinmektedir^{15,16}. Psikolojik uyum en iyi şekilde stres ve başa çıkma bakış açısı ile anlaşılır^{10,17}. Psikolojik uyum yer değiştirenlerin, duygu durumu, bilişsel algıları ve kişilik özelliği değişkenleri ile ilişkilidir⁹. Yer değiştiren kişiler psikolojik açıdan yeni gelenin kültürdeki yaşamından doyum sağlaması onların psikolojik uyum gösterdiğinin kanıtı niteliğindedir¹⁰. Psikolojik uyum, genel olarak kişilik, yaşamdaki değişimler, başa çıkma şekilleri ve sosyal destek gibi

durumlardan etkilenen psikolojik ve duygusal iyi olma olarak tanımlanmaktadır¹⁸.

Psikolojik uyumun göstergelerinden olan yaşam doyumunu, bireyin yaşam alanlarını öznel değerlendirmesidir. Yaşam doyumunu kavramı; bireyin şu anki, geçmişteki ve gelecekteki yaşamından doyumunu kapsar. Bir bütün olarak yaşamın genel ve bilişsel değerlendirmelerini içeren yaşam doyumunu uyumsal, duygusal ve davranışsal başa çıkma tepkilerinin göstergelerinden biridir¹⁵. Genel olarak yaşam doyumunu, hem öznel hem de yaşam olaylarının tümüne yönelik bir değerlendirme olarak ifade edilebilir. Bu bağlamda değerlendirildiğinde yaşam doyumunun toplumdaki tüm grupları kapsayan bir yapısı olduğu düşünülmektedir. Sağlıklı, başarılı, zengin iyi sosyal ilişkilere sahip olmak her birey tarafından arzu edilir olsa da bu değişkenlerin yaşam doyumunu üzerindeki etkisinin de kişiden kişiye farklılık gösterdiği bilinmektedir¹⁹.

Sosyokültürel uyum ise kültürel öğrenme ve sosyal yeterlilik kavramlarından etkilenen davranışsal yeterlilik olarak tanımlanır²⁰. Sosyokültürel uyum, bireyin baskın kültürdeki bireylerle başarılı şekilde etkileşim kurabilmesine odaklanmaktadır¹⁰. Sosyokültürel uyum yeni bir kültürel çevreye uyuma yeteneği ve yeni çevrenin üyeleri ile uzlaşma içerisinde bir etkileşim kurmayı ifade eder²¹. Genel olarak, yerel dili anlamak, arkadaş edinmek, sosyal faaliyetlerde yer almak ve okul-ış ile ilgili konuları düzenleyebilmek gibi gündelik işlevler yerine getirilmesinde yaşanan zorluk derecesi sosyokültürel uyumun ölçütü olarak görülmektedir²². Sosyokültürel uyum sağlamanın temelinde yeni gidilen sosyal çevrenin beklentilerini karşılayacak şekilde davranılması yer almaktadır.

Sosyokültürel uyum, uluslararası öğrenciler tarafından yeni kültürel norm ve değerlerin kabul edilmesini değil, daha çok kendi değerleri ile yeni değerler arasındaki farkın anlaşılmasını ve bu farklılıklarla baş etme becerisine sahip olmayı gerektirmektedir^{9,20}. Yapılan farklı çalışmalarda kültürel bilişsel becerilerin yüksek düzeyde psikolojik ve sosyokültürel uyum için önemli olduğu, özellikle yeni iş-egitim çevresinde daha iyi performans becerilerinin, ortaya çıkmasını sağladığı ve psikolojik süreçleri olumlu yönde etkilediği görülmüştür^{23,24}. Bireyin yeni yerleştiği yerde kültürel özelliklerini devam ettirmesi ve yeni yerleştiği kültürün özelliklerini ile temas halinde olması halinde bireylerin psikolojik ve sosyokültürel uyum düzeylerinin daha yüksek olduğu gözlenmiştir²⁵.

Çoklu yönlü, karmaşık bir durum olan göç sürecinde ayrımcılık yaşanabilir. Ayrımcılık, grupta değersiz olarak görülen üyelere karşı gerçekleştirilen davranışlardır²⁶. Ayrımcılık kavramı, ayrımcılık davranışına maruz kalan bireylerin ayrımcılık ifade eden davranışları algılama düzeyini ifade eden öznel değerlendirmelerdir. Göç süreçlerinde bireylerin algıladıkları ayrımcılığın psikolojik iyi olma ve yaşam doyumları üzerinde olumsuz yönde etkili olduğu bilinmektedir^{16,26}. Farklı etnik ve kültürel gruplardan öğrencilerin farklı seviyelerde ayrımcılık algıladıkları ya da deneyimledikleri bilinmektedir²⁴. Uluslararası öğrenciler tarafından deneyimlenen ya da algılanan ayrımcılık öğrencilerin psikolojik süreçlerine zarar verici nitelikte olabileceği düşünülmektedir. Çünkü yüksek düzeyde algılanan ayrımcılığın uluslararası öğrencilerin benlik saygılarını azalttığı²⁷ ve psikolojik uyumu güçleştirdiği görülmüştür²⁶.

Bu çalışmada Türkiye’de eğitim gören uluslararası öğrencilerin psikolojik ve sosyokültürel süreçleri uyum düzeyleri bağlamında incelenmiştir. Psikolojik uyum düzeyi; yaşam doyumunu ölçeceği, sosyokültürel uyum düzeyi ise sosyokültürel uyum ölçeceği kullanılarak değerlendirilmiştir. Öğrencilerin Türkiye’deki yaşantılarının ortaya çıkardığı çeşitli uyum sorunları, psikolojik ve sosyokültürel uyum olarak iki ayrı şekilde değerlendirilmiştir. Çalışmanın amacı, Türkiye’de eğitim görmekte olan uluslararası öğrencilerin psikolojik, sosyokültürel uyumları ve bu uyum düzeylerinin birbiri ile ilişkilerinin incelenmesidir. Ayrıca sosyokültürel uyum süreçlerinin incelenmesinde kullanılmakta olan Sosyokültürel Uyum Ölçeği’nin (Sociocultural Adaptation Scale) geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılarak Türkçe’ye uyarlanması amaçlanmıştır. Uluslararası öğrencilerin demografik özelliklerinin ortaya konulması da çalışmanın bir diğer amacıdır. Bu çalışma da test edilen hipotezler şu şekilde sıralanmıştır. (1) Uluslararası öğrencilerin psikolojik ve sosyokültürel uyum düzeyleri birbiriyle ilişkilidir; (2) Uluslararası öğrencilerin psikolojik ve sosyokültürel uyumları ile algılanan ayrımcılık düzeyleri ilişkilidir. Çalışmada demografik değişkenlerin uyum süreci üzerindeki etkisinin anlaşılması amacıyla cinsiyet, Türkiye ile ilgili bilgileri ve Türkiye’de okuma kararına göre uyum süreçleri de değerlendirilmiştir. Demografik özellikler ile ilgili hipotezler ise şu şekilde belirlenmiştir: (3) Türk ve akraba topluluk ülkelerinden gelen kadın ve erkek öğrencilerin psikolojik ve sosyokültürel uyum düzeyleri birbirinden farklıdır, (4) Türkiye hakkında doğrudan ve dolaylı bilgi sahibi olan Türk ve akraba

topluluk ülkelerinden gelen öğrencilerin psikolojik ve sosyokültürel uyum düzeyleri birbirinden farklıdır, (5) Türkiye’de okuma kararı kendisi ya da başkalarına ait Türk ve akraba topluluk ülkelerinden gelen öğrencilerin psikolojik ve sosyokültürel uyum düzeyleri birbirinden farklıdır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Bu çalışmada Manisa Celal Bayar Üniversitesi Tıp, Mühendislik, İktisadi İdari Bilimler, Fen Edebiyat Fakültesi ile Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu’nda 2015 bahar döneminde öğrenim gören 28 farklı ülkeden gelen 187 uluslararası öğrenci katılımcı olarak yer almıştır.

Katılımcıların yüzdelerine göre sırasıyla en fazla Azerbaycan (%42.7), Kırgızistan (%20.3) ve Türkmenistan’dan (%16.6) gelen öğrenciler olduğu kalan katılımcıların ise diğer 25 ülkeden geldiği görülmüştür. Örneklem grubundaki katılımcıların 73’ü kadın 135’i erkektir ve yaş ortalamaları 17 ile 30 arasında ($X = 20.26$; $SS = 2.06$) değişmektedir. Katılımcılar Manisa Celal Bayar Üniversitesi uluslararası öğrencilerinden yarı tesadüfi örneklem yöntemi ile seçilmiştir. Katılımcılara çalışmanın genel amacı ve soru formu ile ilgili gerekli açıklamalar yapılmış, katılımcılardan çalışmaya gönüllü olarak katıldıklarını belirten aydınlatılmış onam formunu doldurmaları istenmiş, katılımın gönüllülük esasına dayandığı, soru formunda isim belirtmeksizin, istenilen sorular boş bırakılarak uygulamanın gerçekleştirileceği açıklanmıştır.

Çalışma sürecinde etik standartlar göz önünde bulundurulmuş, elde edilen verilerin gizliliği ve bilimsel amaçlar dahilinde kullanılacağı ve herhangi bir yerde paylaşılmayacağı konusunda katılımcılar bilgilendirilmiştir. Çalışma anket formunda, demografik değişkenlere ilişkin form, psikolojik uyumunu ölçmek amacıyla yer verilen Yaşam Doyumu Ölçeği ile sosyokültürel uyumunu ölçmek amacıyla yer verilen Sosyokültürel Uyum Ölçeği ve Algılanan Ayrımcılık Ölçeği kullanılmıştır.

Demografik Bilgi Formu

Çalışmaya katılan öğrencilerin cinsiyet, yaş, okuduğu fakülte, Türkçe bilgisi, nerede Türkçe öğrendiği, Türkiye’de okuma kararı, önceki Türkiye bilgisi, Türkiye hakkındaki bilgi kaynağı, ne sıklıkla kendi ülkesine gittiği, gelir düzeyi, finansal destek alma, akademik başarı, Türkiye’de oryantasyon eğitimine

katılma, Türkiye’de karşılaşılan sorunlar gibi bilgilerini ifade eden sorular yer almıştır.

Yaşam Doyumu Ölçeği

Ölçeğin orijinal formu bireyin yaşamına yönelik doyum düzeyini belirlemek amacıyla Diener²⁸ tarafından geliştirilmiş, Türkçe’ye uyarlama çalışması ise Yetim²⁹ tarafından gerçekleştirilmiştir. Toplamda beş madde içeren ölçek (örn., “Yaşam koşullarım mükemmeldir”) yedi dereceli puanlama ile (1 = kesinlikle katılmıyorum, 7 = kesinlikle katılıyorum) değerlendirilmektedir. Yaşam doyumunu ölçeği bireylerin kendi hayatlarına ilişkin ne derece memnuniyet hissettiklerini öznel ve genel olarak değerlendirmelerini esas alır. Ölçek maddelerinin toplam puanının yüksek olması yüksek yaşam doyumunu ifade etmektedir. Ölçeğin iç-tutarlılığını gösteren Cronbach Alpha değeri bu çalışma için 0.77 olarak bulunmuştur.

Sosyokültürel Uyum Ölçeği

Bu çalışmada sosyokültürel uyumu ölçmek amacıyla Ward ve Kennedy’nin Sosyokültürel Uyum Ölçeği kullanılmıştır¹⁸. Sosyokültürel uyum ölçeği yeni gelen grubun özelliklerine göre kolaylıkla düzenlenebilen, tutarlı şekilde geçerli ve güvenilir bulunmuş esnek yapıda bir ölçüm aracıdır^{13,17}.

Ölçek yeni gelen katılımcıların günlük hayattaki ihtiyaçlarını karşılarken yaşadıkları zorlukları, ev sahibi toplum ile anlamlı ilişkiler kurma, ev sahibi kültürün değerlerinin anlaşılmasını kapsamaktadır. 29 maddeli ölçek “arkadaş edinmek”, “kendini anlaşılır kılmak” ve “etnik ya da kültürel farklılıkları anlamak” gibi maddeleri içermektedir. Sosyokültürel uyum ölçeği beş dereceli likert tipi ölçek (0 = hiç zor değil, 4 = olağanüstü zor) ile değerlendirilmektedir. Ölçekten alınan yüksek puan, sosyal alanda yaşanan zorluğu ve düşük sosyokültürel uyumu ifade etmektedir¹⁸.

Ölçeğin Türkçe’ye uyarlama çalışmasında yapı geçerliği için açıklayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Faktör analizi uygulamasında faktör belirleme yöntemi olarak temel bileşenler analizi, varimax döndürme işlemi kullanılmıştır. Buna göre, ölçeğin maddelerinin temel bileşenler analizi için uygunluğunun bir ölçütü olan Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) indeksi 0.92 ($p = .00$) olarak çok iyi uyum düzeyinde bulunmuştur. Ölçeğin tek faktörlü bir yapısı olduğu ve açıklanan varyansın tek faktör ile 0.39 olduğu görülmüştür.

Sosyokültürel uyum ölçeği zaman içinde değişme gösteren bir ölçek olduğundan ve kişilerin durağan ve değişmez özelliklerini ölçmediğinden test-tekrar test güvenilirliği yöntemi bu ölçeğe uygun görülmemektedir. Ölçek maddelerinin faktör yüklerinin 0.37 ile 0.73 arasında değiştiği bulunmuştur. Sonuçlar sosyokültürel uyum ölçeğinin Türkçe formunun faktör yapısının tek faktörden oluştuğunu göstermiştir (Ek 1). Ölçeğin Cronbach alpha değeri 0,94 olarak alanyazınla tutarlı şekilde oldukça yüksek olduğu bulunmuştur^{10,13}. Ölçeğin madde-toplam korelasyon puanları 0.40 ile 0.71 arasında değişmektedir.

Algılanan Ayrımcılık Ölçeği

Bireyin ayrımcılıkla karşılaşma sıklığını ölçmek için Ruggiero ve Taylor³⁰ tarafından geliştirilen ölçeğin Türkçe'ye uyarılma çalışması Baysu³¹ tarafından gerçekleştirilmiştir. Toplam dört maddeden oluşan ölçek (örn., "Ait olduğum kimlik grubu yüzünden kabul görmediğimi hissediyorum") kişisel olarak algılanan ayrımcılık düzeyini ölçmektedir. Ölçek puanları beş dereceli Likert tipi ölçek ile (1 = asla, 5 = daima) değerlendirilmektedir. Ölçekten alınan yüksek puanlar yüksek düzeyde algılanan ayrımcılığı ifade etmektedir. Bu çalışmada bireysel ayrımcılık ölçeğine ait iç tutarlılığı gösteren cronbach alpha değeri 0.87 olarak bulunmuştur.

İstatistiksel İşlemler

Çalışmadaki tüm veriler IBM The Statistical Package for Social Sciences (SPSS) Statistics v22 (IBM Corporation, New York, United States) paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Kategorik değişkenlere ilişkin veriler frekans ve yüzde değerlerini ortaya koyan tanımlayıcı istatistik analizleri kullanılarak çözümlenmiştir. Bağımsız iki grubun sürekli değişkenlerinin ortalamalarını karşılaştırmak amacıyla Student T Testi kullanılmıştır. Çalışmadaki değişkenler arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla pearson korelasyon testi uygulanmıştır.

Ayrıca sosyokültürel uyumu ölçmek amacıyla geliştirilen sosyokültürel uyum ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması için ölçeğin yapı geçerliğinin değerlendirilmesi amacıyla açımlayıcı faktör analizi ve güvenilirliğinin incelenmesi amacıyla madde toplam güvenilirlik analizi, kullanılmıştır. Çalışmada 0.05 in altında olan p değeri istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

BULGULAR

Öğrencilerden elde edilen demografik bilgiler betimleyici istatistik analizleri uygulanarak çözümlenmiş ve elde edilen sonuçların frekans ve yüzde değerleri Tablo 1' de gösterilmiştir. Öğrencilerin Türkçe'yi nereden öğrendiklerine ait frekans analizi sonuçları incelendiğinde %38.5 'i kendi çabasıyla, %38.5'i kursa giderek ve %13.2'ü orta öğretimde %11.8'i ise diğer kaynaklar ile öğrendiğini belirtmiştir. Öğrencilerin Türkiye'de okuma kararının kaynağı olarak %54'ü kendi isteği, %15.5'i aile etkisi, %12.3'ü eğitimci yönlendirmesi, %9.6'sı ülke kontenjan, %6.4'ü arkadaş çevresi ve %2.1'i ise diğer sebepler gösterilmiştir. Bu öğrenciler Türkiye ile ilgili önceki bilgilerini %36,4'ünü Türkiye'deki tanıdıklarından, %34.2'si kendi araştırmalarından, %17.7 si diğer kaynaklardan ve %11.8'i ise ülkesindeki tanıdıklarından edindiğini belirtmiştir. Öğrencilerin aile gelir düzeyleri yedi dereceli bir ölçekte değerlendirilmiş ve ortalama aile gelir düzeyi 3.98 (SS = 0.76) olarak bulunmuştur. Öğrencilerin Türkiye'deki eğitimini finanse eden kaynağa yönelik frekans analizinde ise %64.7'si kendi ailesinin, %18.2'si Türkiye'nin, %11.2'si kendi ülkesinin ve %5.8'i ise diğer kaynakların finanse ettiklerini göstermiştir. Ayrıca, öğrencilere Türkiye'de üniversite eğitimine başlarken herhangi bir oryantasyon programına dahil olup olmadıkları sorulmuş ve %71.1'inin oryantasyon kursuna katılmadığı, %19,8'inin ise katıldığı bulunmuştur. Tablo 1 de görüldüğü üzere, Türkiye'de yaşadıkları sorunlara ait frekans analizi sonucunda öğrencilerin %34.2'ü en sık yaşanan sorunun kalacak yer bulma olduğunu ve %33.2'si ise dil sorunu olduğunu belirtmiştir. Buna ek olarak öğrenciler, yemeklere alışma, güvenlik, kendini ifade ve bürokratik konularla ilgili sorunlarla da sık karşılaştıklarını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin %47.12'i hem Türk hem uluslararası öğrencilerle, %34.7'si uluslararası öğrencilerle, %18.2'si ise Türk öğrencilerle daha sık arkadaşlık ettiği görülmüştür. Son olarak öğrencilere sorunlarını sıklıkla paylaştıkları kişiler sorulmuş ve %58.8'i ailesiyle, %23.5'i Türk öğrenci arkadaşlarıyla, %12.3'ü uluslararası öğrenci arkadaşları ile paylaştıklarını belirtmiştir. Öğrencilerin kendi ülkelerine gitme sıklığı yılda ortalama 1.43 ± 0.74 olduğu görülmüştür. Öğrencilerin kendi akademik başarılarını değerlendirme ortalamasının yedili ölçek üzerinden 4.72 ± 0.98 olduğu ve öğrencilerin kendilerini oldukça başarılı olarak değerlendirdiği

görülmüştür. Ayrıca öğrencilerin Türkçe bilgisine ait ortalamaları 5'li ölçek üzerinden okuma alanında 3.94 ± 0.86 anlama alanında 4.02 ± 0.84 ve yazma alanında 4.01 ± 0.84 olarak bulunmuştur.

Tablo 1. Öğrencilerin demografik özelliklerine göre dağılımı

Demografik Özellik	Kategori	N	%
Türkçe Öğrenme Kaynağı	Orta öğretimde	25	13,2
	Kendi çabamla	70	38,5
	Kursa gittim	70	38,5
	Diğer	22	11,8
Türkiye'de Okuma Kararı	Ülke Kontenjanı	18	9,6
	Aile Etkisi	29	15,5
	Kendi İsteği	101	54
	Arkadaş Çevresi	12	6,4
	Eğitimci Yönlendirmesi	23	12,3
	Diğer	4	2,1
Önceki Türkiye Bilgisi	Türkiye'deki tanıdıklardan	68	36,4
	Kendi araştırarak	64	34,2
	Ülkesindeki tanıdıklardan	22	11,8
	Diğer	33	17,7
Eğitimi Kimin Finanse ettiği	Türkiye	34	18,2
	Kendi ülkesi	21	11,2
	Ailesi	121	64,7
	Diğer	11	5,8
Finansal Destek	Kamu bursu	65	34,8
	Özel burs	25	13,4
	Akraba desteği	28	15
	Yakın çevre desteği	28	15
	Diğer	31	16,6
Oryantasyon Kursuna Katılma	Evet	37	19,8
	Hayır	132	71,1
Türkiye'deki Sorunlar	Dil sorunu	62	33,2
	Kalacak yer sorunu	64	34,2
	Yemek sorunu	19	10,2
	Güvenlik sorunu	11	5,9
	Kendini ifade sorunu	11	5,9
	Bürokratik sorunlar	8	4,3
	Diğer	12	6,4
Sık arkadaşlık edilenler	Türk öğrenciler	34	18,2
	Uluslararası öğrenciler	65	34,7
	Her ikisi (Türk ve uluslararası)	88	47,1
Sorunları Paylaşma	Aile ile	110	58,8
	Türk öğrencilerle	23	23,5
	Uluslararası öğrencilerle	44	12,3
	Diğer	10	5,4

N: Katılımcı sayısı, %: Yüzdeler değeri

Çalışmada psikolojik süreçlerin incelenmesinde uyum değişkenleri olarak ele alınan yaşam doyum, sosyokültürel uyum ve psikolojik uyum ve sosyokültürel uyum değişkenleri üzerinde etkisi olduğu düşünülen algılanan ayrımcılık arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla korelasyon analizi uygulanmıştır. Korelasyon analizi sonucunda yaşam doyum ile sosyokültürel uyum arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür ($r = -$

0.11 , $p > 0.05$). Öğrencilerin yaşam doyum ile algılanan ayrımcılık arasında da istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı bulunmuştur ($r = 0.03$, $p > 0.05$). Ancak, sosyokültürel uyum ile algılanan ayrımcılık arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu ($r = 0.43$, $p < 0.01$) gözlemlenmiştir. Dolayısıyla öğrencilerin algıladıkları ayrımcılık düzeyi ile sosyokültürel uyumda zorluk yaşamalarının ilişkili olduğu ortaya konmuştur.

Bu bölümde, öğrencilerin cinsiyetlerinin, Türkiye’de okuma kararı alma konusundaki tercihlerinin ve Türkiye ile ilgili bilgileri nereden edindiklerinin psikolojik uyumları ve sosyokültürel uyumları üzerindeki etkisi incelenmiştir. Uluslararası öğrencilerin psikolojik ve sosyokültürel uyum ile algılanan ayrımcılık düzeyleri bakımından cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği bağımsız gruplar için t testi uygulanarak değerlendirilmiştir. Yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 2’de gösterilmektedir. Öğrencilerin yaşam doyumu düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşmadığı bulunmuştur ($t_{(184)} = 4.63$, $p > 0.05$). Öte yandan, öğrencilerin sosyokültürel uyum düzeylerinin cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaştığı bulunmuştur ($t_{(184)} = 2.40$, $p < 0.05$). Dolayısıyla, kadın öğrencilerin sosyokültürel uyumlarının, erkek öğrencilerden daha düşük olduğu görülmüştür.

Uluslararası öğrencilerin psikolojik, sosyokültürel uyum ve algılanan ayrımcılık düzeyleri bakımından Türkiye’de okuma kararına göre farklılık gösterip göstermediği bağımsız gruplar için t testi uygulanarak değerlendirilmiştir. Yapılan bağımsız

gruplar t-testi sonuçları Tablo 2’de gösterilmektedir. Ancak, öğrencilerin yaşam doyumu düzeylerinin Türkiye’de okuma kararının kendilerinin ya da başkalarının olmasına göre farklılaşmadığı görülmüştür ($t_{(184)} = 0.40$, $p > 0.05$). Ek olarak, öğrencilerin sosyokültürel uyum düzeylerinin Türkiye’de okuma kararının kendileri ya da başkaları tarafından alınma durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı şekilde farklılaştığı bulunmuştur ($t_{(184)} = 4.63$, $p < 0.01$). Buna göre, Türkiye’de okuma kararını kendisi alan öğrencilerin sosyokültürel uyum düzeylerinin, Türkiye’de okuma kararını başkaları tarafından verilen öğrencilerden daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Uluslararası öğrencilerin psikolojik uyum, sosyokültürel uyum ve algılanan ayrımcılık düzeyleri bakımından Türkiye’ye gelmeden önceki ülke ile ilgili bilgileri kaynaklarına göre farklılık gösterip göstermediği bağımsız gruplar için t testi uygulanarak incelenmiştir. Tablo 2’de belirtildiği gibi öğrencilerin yaşam doyumu ($t_{(156)} = 0.41$, $p > 0.05$) ve sosyokültürel uyum ($t_{(154)} = -0.43$, $p > 0.05$) düzeylerinin Türkiye hakkındaki bilgilerini kendileri araştırarak edinmeleri ya da diğerlerinden öğrenerek edinmelerine göre anlamlı şekilde farklılaşma göstermemiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin yaşam doyumu, sosyokültürel uyum ve algılanan ayrımcılık değerlendirme ortalamaları, standart sapmaları ve t değerleri

			N	Ort	SS	t	p
Yaşam doyumu	Cinsiyet	Kadın	72	19.63	±5.70	1.33	0.19
		Erkek	114	18.60	±4.57		
Sosyokültürel uyum	Cinsiyet	Kadın	72	43.84	±21.86	2.40	0.02
		Erkek	114	36.29	±19.87		
Yaşam doyumu	Türkiye kararı	Kendisinin	101	18.86	±5.23	0.40	0.69
		Diğerlerinin	85	19.16	±4.84		
Sosyokültürel uyum	Türkiye kararı	Kendisinin	101	32.74	±17.03	4.63	0.00
		Diğerlerinin	85	46.54	±22.57		
Yaşam doyumu	Bilgi kaynağı	Kendisi	97	19.19	±5.32	0.41	0.69
		Diğerleri	64	18.86	±4.54		
Sosyokültürel uyum	Bilgi kaynağı	Kendisi	97	38.02	±21.58	-0.43	0.67
		Diğerleri	64	39.44	±18.19		

N: Katılımcı sayısı, Ort: Ortalama, SS: Standart sapma,

TARTIŞMA

Bu çalışmada eğitim amacıyla belirli bir süre için Türkiye’ye göç eden uluslararası öğrencilerin psikolojik ve sosyokültürel süreçleri ile onlarla ilişkili değişkenler incelenmiştir. Alanyazında dezavantajlı bir grup olarak değerlendirilen³ uluslararası öğrencilerin yaşadıkları psikolojik ve sosyokültürel süreçlerin kapsamlı şekilde incelenmesi çalışmanın temel amaçlarından biridir. Psikolojik ve

sosyokültürel süreçler çalışma içinde yaşam doyumu ve sosyokültürel uyum değişkenleri çerçevesinde incelenmiştir.

Ayrıca, Türkçe’ye uyarlanmış herhangi bir sosyokültürel uyum ölçeği bulunmadığından Sosyokültürel Uyum Ölçeği’nin geçerlik ve güvenilirlik çalışması da gerçekleştirilmiştir. Uluslararası öğrencilerin demografik özelliklerinin ortaya konulması da çalışmanın diğer amaçlarından

biridir. Ek olarak, çalışmada psikolojik ve sosyokültürel uyum süreçlerinin algılanan ayrımcılık kavramı ile ilişkisi de değerlendirilmiştir.

Çalışmada uluslararası öğrencilerin çeşitli demografik özellikleri incelenmiş ve katılımcıların çoğunun Türk Cumhuriyetlerinden gelen öğrenciler olduğu görülmüştür. Özellikle Türk Cumhuriyetlerinden gelen öğrencilerin Türkçe okuma, anlama ve yazma bilgilerine ilişkin öznel değerlendirmelerinin oldukça yüksek olduğu ve kendilerini Türkçe bilgisi bakımından yeterli olarak tanımladıkları gözlenmiştir. Öğrencilerin eğitim sürecinde karşılaştıkları problemler içinde en sık karşılaşılan durum ise kalacak yer problemidir. İkinci sırada en sık karşılaşılan problemin ise dil yeterliliği ile ilgili olduğu görülmüştür. Öğrencilerin dil konusunda kendilerini yeterli hissetmeleri ile dili ikinci en sık karşılaştıkları sorun olarak belirtmelerinin uyuşmayan bir sonuç olduğu düşünülmektedir. Bu durumun akademik dil olarak Türkçe'nin kullanılmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Buna ek olarak öğrencilerin barınma ve dil sorununa göre daha düşük oranda karşılaştıkları sorunlar, yemeklere alışma, güvenlik, kendini ifade ve bürokratik konular olarak belirtilmiştir. Uluslararası öğrencilerle gerçekleştirilen farklı bir çalışmada da benzer şekilde çoğu öğrencinin Türkiye'ye ilk geldiklerinde yemeklere alışmakta zorlandıkları belirlenmiştir³². Çalışmada öğrencilerin çoğunun hem Türk hem uluslararası öğrencilerle daha sık arkadaşlık ettiği görülmüştür. Bu durumun da öğrencilerin dil yeterliliğine olumlu etkisinin olabileceği düşünülmektedir. Ward ve arkadaşları ev sahibi toplum ile kurulan etkileşimin psikolojik ve sosyokültürel süreçlerde olumlu etkisi olduğunu ortaya koymuştur^{10,11,17}. Çünkü ev sahibi kültürden bireylerle kurulan ilişkilerin yeni toplumun normlarını öğrenmenin yanında günlük yaşantıda karşılaşılan psikolojik ve sosyal problemlerin üstesinden gelmeyi de kolaylaştırdığı bilinmektedir²⁴.

Psikolojik ve sosyokültürel uyum değişkenlerinin birbiriyle ilişkili olduğuna dair hipotezin desteklenmediği, bu değişkenlerin birbiriyle ilişkili olmadığı bulunmuştur. Bu durum psikolojik ve sosyokültürel süreçlerin birbirlerine ilgili olmalarına rağmen, farklı birçok faktörden etkilenmeleri ile açıklanabilir. Benzer şekilde, Ward ve Searle¹⁰ psikolojik ve sosyokültürel uyumun birbiri ile ilişkili olduğunu ancak bu iki kavram arasında farklı değişkenler tarafından yordama ve zaman içinde farklı şekilde değişim gösterme gibi bazı farklılıklar

da bulunduğunu belirtmiştir. Çalışmanın uluslararası öğrencilerin psikolojik ve sosyokültürel uyumları ile algılanan ayrımcılık düzeyleri ilişkili olduğunu belirten bir diğer hipotezinin de kısmen doğrulandığı görülmektedir. Daha önce ayrımcılığın yaşam doyumu üzerinde olumsuz bir etkisi olduğu vurgulanmış³³ olsa da bu çalışmada psikolojik uyum ile algılanan ayrımcılık arasında anlamlı bir ilişki olmadığı bulunmuştur. Sosyokültürel uyum ile algılanan ayrımcılık arasında ise pozitif bir ilişki olduğu gözlenmiştir. Dolayısıyla, öğrencilerin sosyokültürel uyumda yaşadıkları zorluk arttıkça algıladıkları ayrımcılık durumunun da arttığı düşünülmektedir. Ayrıca alanyazında uluslararası öğrencilerin karşılaştıkları ön yargıların algıladıkları ayrımcılığı etkileyerek sosyokültürel uyumu zorlaştırdığını gösteren pek çok araştırma bulunmaktadır³⁴⁻³⁶.

Çalışmada ayrıca demografik değişkenlerin uyuma etkisinin anlaşılması amacıyla; cinsiyet, Türkiye ile ilgili bilgileri ve Türkiye'de okuma kararına göre oluşturulan hipotezler incelenmiştir. Kadın ve erkek öğrencilerin psikolojik süreçler bakımından arasında bir fark olmadığı, bunun yanında, kadın öğrencilerin erkek öğrencilerden daha düşük düzeyde sosyal kültürel uyuma sahip olduğu görülmüştür. Kadın ve erkeklerin farklı düzeylerde sosyo kültürel uyuma sahip olmasının temelinde, uyum sürecinde her iki cinsiyet için farklılaşan yordayıcıların etkisinin olduğu bilinmektedir^{37,38}. Ayrıca, yurtdışından gelen öğrenci sayılarının ve aynı ülkeden gelen öğrenci gruplarının cinsiyete göre eşit olmaması nedeniyle erkek öğrencilerin grup içinde daha yüksek düzeyde sosyal destek sağladığı ve kadın öğrencilere göre daha iyi sosyokültürel uyum gösterdiği düşünülmektedir.

Türkiye ile ilgili doğrudan ya da dolaylı yoldan bilgi sahibi olan öğrencilerin psikolojik ve sosyokültürel uyum düzeyleri ile ilgili oluşturulan fark hipotezi de kısmen doğrulanarak Türkiye'de okuma kararını kendisi alan öğrencilerin sosyokültürel uyumlarının, bu kararı verirken başkalarının etkisinde olan öğrencilerden daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Dolayısıyla kişilerin seçimlerinde aldıkları aktif rolün başa çıkma süreçleri üzerinde olumlu bir etkisi olduğu düşünülebilir. Son olarak, uluslararası öğrencilerin Türkiye'ye gelmeden önce kendileri ya da diğer kaynaklardan bilgi edinmelerine göre psikolojik ve sosyokültürel uyumlarının herhangi bir farklılık göstermediği gözlenmiştir. Özetle, uyum sürecinde bireyin ev sahibi toplum hakkında önceki bilgilerinin kaynağından çok, yer değiştirme kararının

bireyin kendisi tarafından verilmesinin etkili olduğu düşünülmektedir.

Bu çalışmanın alanyazına sağladığı katkılardan biri de sosyokültürel uyum ölçeğinin Türkçe'ye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışmasının gerçekleştirilmesidir. Sosyokültürel uyum ölçeği misafir grubun özelliklerine göre kolaylıkla düzenlenebilen, birçok farklı kültürde geçerli ve güvenilir bulunmuş esnek yapıda bir ölçüm aracıdır^{13,17}. Ölçeğin Türkiye'deki hareketli gruplara (göçmen, mülteci, uluslararası öğrenci vb.) uygulanabilecek kısa, anlaşılır ve açık bir yapısı olduğundan uygulamalar sırasında dil sorununu en az seviyeye indireceği düşünülmektedir. Ek olarak, çalışma sonuçlarının uluslararası öğrencilerin psikolojik ve sosyokültürel uyum süreçlerine dikkat çekerek alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Uluslararası öğrenci grubunun ev sahibi topluluktan ya da farklı grup öğrencilerle karşılaştırılmamış olması çalışmanın bir sınırlılığı olarak görülebilir. Ek olarak, katılımcıların Türkiye'de yaşama sürelerine göre homojen olmayan uluslararası öğrencilerden oluşması diğer bir sınırlılık olarak düşünülebilir. Ayrıca katılımcıların çoğunun Türk Cumhuriyetlerinden gelen öğrencilerden oluşması, çalışma bulguları üzerinde etkili olabileceğinden bir diğer sınırlılık olarak ele alınabilir. Yapılan çalışmanın uluslararası öğrencilerin psikolojik ve sosyokültürel süreçlerinin anlaşılabilirlik ve uyumlarının kolaylaştırılması ve ihtiyaçlarının karşılanması için farklı düzenlemeler yapılması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

1. OECD. Education indicators in focus. 2013;05(April):1-4. Available from: [http://www.oecd.org/education/skills-beyond-school/EDIF_2013--N%C2%B014_\(eng\)-Final.pdf](http://www.oecd.org/education/skills-beyond-school/EDIF_2013--N%C2%B014_(eng)-Final.pdf) (Accessed at 27.01.2016)
2. Ergin G, Türk F. Türkiye'de öğrenim gören orta asyalı öğrenciler. Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi. 2010;2:35-41.
3. Cakir SG. Ego identity status and psychological well-being among Turkish emerging adults. Identity: An International Journal of Theory and Research. 2014;14:230-9.
4. Kashima ES, Loh E. International students' acculturation: effects of international, conational, and local ties and need for closure. Int J Intercult Relations. 2006;30:471-85.
5. Kılıçlar A, Sarı Y, Seçilmiş C. Türk dünyasından gelen öğrencilerin yaşadıkları sorunların akademik başarılarına etkisi: turizm öğrencileri örneği. Bilig. 2012;61:157-72.
6. Otrar M, Ekşi H, Dilmaç B, Şirin A. Türkiye'de öğrenim gören Türk ve akraba topluluk öğrencilerinin stres kaynakları, başa çıkma tarzları ile ruh sağlığı arasındaki ilişki üzerine bir araştırma. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri. 2002;2:477-99.
7. Yakushko O, Watson M, Thompson S. Stress and coping in the lives of recent immigrants and refugees: considerations for counseling. Int J Adv Couns. 2008;30:167-78.
8. Kuo BCH. Coping, acculturation, and psychological adaptation among migrants: a theoretical and empirical review and synthesis of the literature. Heal Psychol Behav Med. 2014;2:16-33.
9. Oguri M, Gudykunst WB. The influence of self construals and communication styles on sojourners' psychological and sociocultural adjustment. Int J Intercult Relations. 2002;26:577-93.
10. Ward C, Searle W. The impact of value discrepancies and cultural identity on psychological and sociocultural adjustment of sojourners. Int J Intercult Relations. 1991;15:209-24.
11. Yang RP-J, Noels KA, Saumure KD. Multiple routes to cross-cultural adaptation for international students: mapping the paths between self-construals, English language confidence, and adjustment. Int J Intercult Relations. 2006;30:487-506.
12. Abu-Rayya H. Psychological and socio-cultural adaptation of immigrant and national adolescents in Australia: a test of the acculturative stress hypothesis. Am J Appl Psychol. 2013;2:1-6.
13. Ward C, Kennedy A. Acculturation and cross-cultural adaptation of British residents in Hong Kong. J Soc Psychol. 1993;133:395-7.
14. Berry J, Phinney J, Sam D, Vedder P. Immigrant youth: Acculturation, identity, and adaptation. Appl Psychol. 2006;55:303-32.
15. Diener E, Ryan K. Subjective well-being: a general overview. South African J Psychol. 2009;39:391-407.
16. Jasperse M, Ward C, Jose PE. Identity, perceived religious discrimination, and psychological well-being in muslim immigrant women. Appl Psychol. 2012;61:250-71.
17. Searle W, Ward C. The prediction of psychological and sociocultural adjustment during cross-cultural transitions. Int J Intercult Relations. 1990;14:449-64.
18. Ward C, Kennedy A. The measurement of sociocultural adaptation. Int J Intercult relations. 1999;23:659-77.
19. Diener E. Subjective well-being. The science of happiness and a proposal for a national index. Am Psychol. 2000;55:34-43.
20. Berry J, Ataca B. Cultural factors in stress. In: Encyclopedia of Stress. Vol. I (Ed. G Fink):604-11. San Diego, CA, Academic Press; 2000.
21. Ward CRF. Personality, cultural intelligence, and

- cross-cultural adaptation. In: Handbook of cultural intelligence (Ed SLVD Ang):159-73. M.E. Sharpe. 2008.
22. Berry J. Acculturation: Living successfully in two cultures. *Int J Intercult relations*. 2005;29:697–712.
 23. Earley PC, Ang S. *Cultural Intelligence: Individual Interactions Across Cultures*. Stanford, Stanford University Press, 2003.
 24. Ying Y, Lee P a, Tsai JL. Cultural orientation and racial discrimination: predictors of coherence in Chinese American young adults. *J Community Psychol*. 2000;28:427–41.
 25. Matsumoto D. *The Handbook of Culture and Psychology*. New York, Oxford University Press, 2001.
 26. Virta E, Sam DL, Westin C. Adolescents with Turkish background in Norway and Sweden: a comparative study of their psychological adaptation. *Scand J Psychol*. 2004;45:15–25.
 27. Schmitt M. Constructing a minority group identity out of shared rejection: the case of international students. *Eur J Soc Psychol*. 2003;33:1–12.
 28. Diener E, Horwitz J, Emmons R. Happiness of the very wealthy. *Soc Indic Res*. 1985;16:263–74.
 29. Yetim Ü. Life satisfaction: A study based on the organization of personal projects. *Soc Indic Res*. 1993;29:277–89.
 30. Ruggiero K, Taylor D. Coping with discrimination-how disadvantaged group members perceive the discrimination that confronts them. *J Pers Soc Psychol*. 1995;68:826–38.
 31. Baysu G. The Effects of Intergroup Perceptions and Ingroup Identifications on the Political Participation of the Second-Generation Turkish Migrants in the Netherlands. Ankara, Middle East Technical University; 2007.
 32. Kıroğlu K, Kesten A, Elma C. Türkiye’de öğrenim gören yabancı uyruklu lisans öğrencilerinin sosyo-kültürel ve ekonomik sorunları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 2010;6:26–39.
 33. Utsey S, Payne Y. Race-related stress, quality of life indicators, and life satisfaction among elderly African Americans. *Cult Divers Ethn Minor Psychol*. 2002;8:224–233.
 34. Mori SC. Addressing the mental health concerns of international students. *J Couns Devel*. 2000;78:137–44.
 35. Şeker B, Akman E. Farklı ülkelerden üniversite öğrencilerinin psikolojik iyi olma ve yaşam doyumları üzerine bir araştırma. *CBÜ Sos Bilim Derg* . 2015;13:106–19.
 36. Yoon E, Portman T. Critical issues of literature on counseling international students. *J Multicult Couns Devel*. 2004;32:33-44.
 37. Ataca B, Berry JW. Psychological, sociocultural, and marital adaptation of Turkish immigrant couples in Canada. *Int J Psychol*. 2002;37:13-26.
 38. Dion KK, Dion KL. Gender and cultural adaptation in immigrant families. *J Soc Issues*. 2001;57:511-21.

Ek 1. Sosyokültürel Uyum Ölçeği Türkçe Formu

Aşağıda yaşam etkinliklerinizle ilgili zorluk yaşayabileceğiniz bir takım tanımlamalar bulunmaktadır. Bu ifadeler için size en uygun zorluk derecesini 0'dan (Hiç zor değil) 4 e (Olağanüstü zor) kadar bir değer belirterek işaretleyiniz.

	Hiç Zor Değil	Biraz Zor	Orta Derece Zor	Çok Zor	Olağanüstü Zor
1. Arkadaş edinmek	☐	☐	☐	☐	☐
2. Hoşuma giden yiyeceği bulmak	☐	☐	☐	☐	☐
3. Kurallara ve düzenlemelere uymak	☐	☐	☐	☐	☐
4. Yönetimdeki kişilerle anlaşmak	☐	☐	☐	☐	☐
5. Kültürel olarak Türkiye'deki insanların bakış açısını edinmek	☐	☐	☐	☐	☐
6. Ulaşım araçlarını kullanmak	☐	☐	☐	☐	☐
7. Bürokrasiyle başa çıkmak	☐	☐	☐	☐	☐
8. Türkiye'deki insanların değer yargılarını anlamak	☐	☐	☐	☐	☐
9. Kendimi anlaşılır kılmak.	☐	☐	☐	☐	☐
10. Türkiye'deki insanların bakış açısından bakmak	☐	☐	☐	☐	☐
11. Alışverişe çıkmak	☐	☐	☐	☐	☐
12. Hoş olmayan bir kişiyle anlaşmak	☐	☐	☐	☐	☐
13. Şaka ve esprileri anlamak	☐	☐	☐	☐	☐
14. Kalacak yer bulabilmek	☐	☐	☐	☐	☐
15. Sosyal topluluklara katılmak	☐	☐	☐	☐	☐
16. Benimle uğraşan kişilerle baş edebilmek	☐	☐	☐	☐	☐
17. Değişik etnik gruplardan insanlarla iletişim kurmak	☐	☐	☐	☐	☐
18. Etnik ya da kültürel farklılıkları anlamak	☐	☐	☐	☐	☐
19. Yetersiz hizmetle baş edebilmek	☐	☐	☐	☐	☐
20. İbadet etmek	☐	☐	☐	☐	☐
21. Karşı cinsle arkadaşlık kurmak	☐	☐	☐	☐	☐
22. Bir yere gidiş dönüş yolunu bulmak	☐	☐	☐	☐	☐
23. Türkiye'nin siyaset sistemini anlamak	☐	☐	☐	☐	☐
24. İklimle başa çıkmak	☐	☐	☐	☐	☐
25. Kendimle ilgili başkalarıyla konuşmak	☐	☐	☐	☐	☐
26. Türkiye'deki insanların dünya görüşünü anlamak	☐	☐	☐	☐	☐
27. Aile ilişkileri	☐	☐	☐	☐	☐
28. Yaşam temposu	☐	☐	☐	☐	☐
29. Kültürler-arası bir soruna iki açıdan da bakabilmek	☐	☐	☐	☐	☐